

Asia: VN/10302/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen (Ottawan sopimus) irtisanomiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto eduskunnan puolustusvaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen (Ottawan sopimus) irtisanomiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi.

Käsillä oleva hallituksen esitys on ongelmallinen useista näkökulmista, jotka koskevat Suomen sitoutumista kansainväliseen sääntöpohjaiseen järjestelmään ja heikentävät ulko- ja turvallisuuspolitiikan uskottavuutta sekä Ottawan sopimuksen humanitaarisia merkittävyyttä.

Ottawan sopimus on tärkeä osa kansainvälistä asevalvontaa ja humanitaarista oikeutta. Siitä irtautuminen veisi uskottavuutta Suomen pitkäjänteiseltä ulkopoliittiselta linjalta, joka on rakentunut vakaaseen sitoutumiseen allekirjoitettuihin kansainvälisiin sopimuksiin. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan uskottavuus perustuu jatkuvuuteen ja johdonmukaisuuteen. Kansainväliset velvoitteet, erityisesti aseriisunna ja ihmisoikeuksien alalla, eivät voi olla tilanteen mukaan joustavia sitoumuksia, joista luovutaan poliittisen ilmapiirin muuttuessa.

On myös huomioitava, että Ottawan sopimuksen on ratifioinut yli 150 valtiota maailmassa. Suomen mahdollinen irtautuminen siitä asettaisi meidät selkeään ristiriitaan maailman maiden enemmistön ja merkittävien yhteistyökumppaniemme kanssa ja vahingoittaisi asemaamme kansainvälisen asevalvonnan ja sopimusperusteisen järjestyksen puolustajana. Tämä on erityisen valitettavaa ottaen huomioon Suomen hyvä maine ja aktiivinen rooli esimerkiksi asekauppasopimuksen (ATT) aikaansaamisessa ja edistämisessä.

Jalkaväkimiinojen sotilaallinen merkitys on nykyaikaisen puolustuksen näkökulmasta rajallinen. Ottawan sopimukseen liittymisen yhteydessä tehtiin merkittäviä panostuksia korvaavien suorituskykyjen hankkimiseksi. On huomioitava, että jalkaväkimiinat muodostavat vakavan uhan

siviiliväestölle pitkään konfliktien päättymisen jälkeen. Niiden käytön aiheuttamat humanitaariset riskit ovat laajalti tunnettuja ja niiden hyväksyminen Suomen puolustusratkaisujen osaksi olisi vakava askel taaksepäin sekä eettisesti että kansainvälisen oikeuden näkökulmasta.

Lopuksi on syytä korostaa, että Suomen mahdollinen vetäytyminen Ottawan sopimuksesta ei heikentäisi ainoastaan kyseisen sopimuksen vaikuttavuutta, vaan myös rapauttaisi laajemmin koko kansainvälistä sopimuspohjaista järjestelmää. Sopimusten uskottavuus rakentuu valtioiden johdonmukaisuudelle ja sitoutumiselle – ei niiden opportunistiselle tarkastelulle oman hetkittäisen tilanteen mukaan.

Edellä esitetyn perusteella katson, että hallituksen esitystä Ottawan sopimuksen irtisanomiseksi ei tule hyväksyä.

Matinpuro Teemu
Suomen Rauhanpuolustajat ry